

Dysfagie en dehydratatie

Hoe de vochtinname op peil houden

Charlotte Carlu - logopediste

Overzicht

- Introductie
- Dehydratatie en dysfagie
- Vochtinname stimuleren
- Veilige vochtinname
- Conclusie

Introductie

- Zelfstandig logopediste
- Coördinator logopediepraktijk interactie in Melle
- Ervaring woonzorgcentrum
- Specialisatie Ziekte van Parkinson
- Specialisatie dysfagie - pg dysfagie Artevelde Hogeschool

Dysfagie en dehydratatie

- Veroudering – dysfagie
- Stijgende prevalentiecijfers dysfagie
 - Thuiswonende 50-plussers: 15%-20% (Aslam & Vaezi, 2013)
 - Assistentiewoningen en wzc: 50%-75% (van der Maarel & Wierink, 2012)
- Risico's dysfagie (Kalf & de Wit, 2014)
 - Dehydratatie
 - Malnutritie
 - Pneumonie
- Ernst dysfagie – risico dehydratatie (Viñas et al., 2022)

Vochtinname stimuleren

- Psycho-educatie – intrinsieke motivatie
- Vochtinname bijhouden
- Zichtbare en bereikbare plaats
- Aandacht voor hulpmiddelen
- Sociale context: zien drinken doet drinken
- Wekkers/timers/reminders voor drinkmomenten
- Vaste momenten (bv. elke ochtend een glas water)
- Koppel drinken aan een ADL-moment (bv. tandenpoetsen)
- Smaak toevoegen aan dranken
- Varieer voldoende

Veilige vochtinname

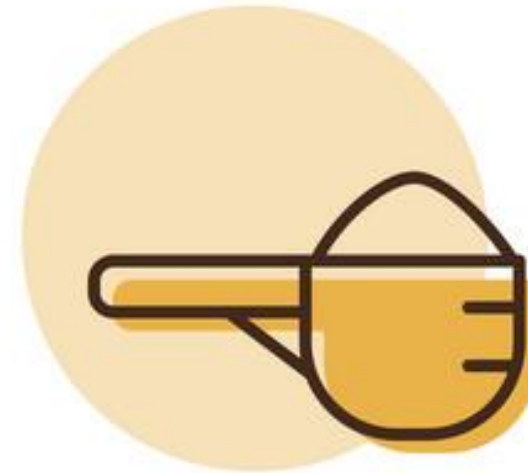
- Revalidatie
- Compensatie - dikkere dranken
 - Bolus vloeit langzamer
 - Risico op aspiratie verlaagt
 - IDDSI-niveaus
 - Aandacht voor nadelen
 - Verschillende mogelijkheden:
 - Klinisch ingedikte dranken
 - Vooraf ingedikte dranken
 - Natuurlijk dikkere dranken

Klinisch ingedikte dranken

Klinisch ingedikte dranken

- Gebruik van indikingsmiddelen: poeder of gel
- Voordelen:
 - Makkelijk in gebruik
 - Toegankelijk
 - Alle dranken mogelijk
 - Alle IDDSI-niveaus
 - Minimale invloed op geur en smaak

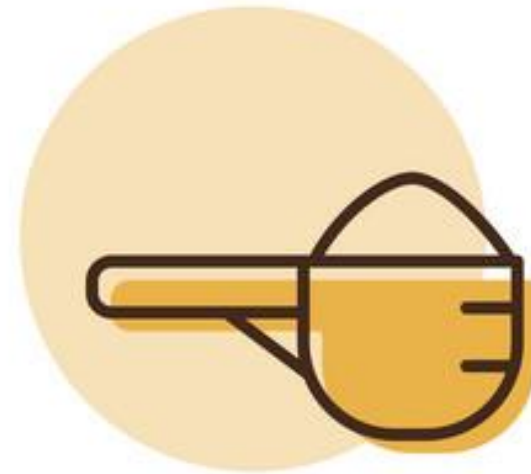
Klinisch ingedikte dranken

- Veilige vochtinname
- Gerelateerd aan verminderde vochtinname
 - Dorstgevoel wordt minder gelest
 - Onaangenaam – plezier aspect verdwijnt
 - Minder therapiegetrouw
 - Vezels – verzadigd gevoel
 - Trager vloeien – sneller verzadigd – minder drinken
 - Smaak en textuur spelen een belangrijke rol in afwijzen van een drank

Klinisch ingedikte dranken

Aandachtspunten:

- Intrinsieke motivatie
- Correcte bereiding – scholing personeel/patiënt
- Gewenste IDDSI-niveau
- Individuele voorkeur
- Setting
- Keuze indikkingsmiddel

Onderzoek pg dysfagie: proefopzet

Onderzoek pg dysfagie: proefopzet

Onderzoek pg dysfagie: proefopzet

EVALUATIEFORMULIER

Water

Probleem	How did the drink or eat?	Wat vind je van de geur van de drank?	How smooth is the drink?	How is the texture of the drink?
a	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
b	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
c	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

EVALUATIEFORMULIER

Koffie

Probleem	How did the drink or eat?	Wat vind je van de geur van de drank?	How smooth is the drink?	How is the texture of the drink?
d	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
e	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
f	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Onderzoek postgraduaat: resultaten

Belangrijkste bevindingen:

- Negatieve invloed op smaak en textuur
- Soort ingedikte drank en indikkingsmiddel
- Hoogste score: Nestlé ThickenUp® Clear

Vooraf ingedikte dranken

Vooraf ingedikte dranken

Vooraf ingedikkt water

- Nestlé Health Science Resource® Aqua+ 3n1 Flavoured Water
- Delical – Gelodiet
- Fresubin – gegelifieerd water

Vooraf ingedikkt vruchtensap

- Nestlé Health Science ThickenUp® Thickened Drink

Natuurlijk dikkere dranken

Natuurlijk dikkere dranken

<https://www.iddsidex.nl/>

IDDSIdex

Dé Nederlandse database voor diktes van voeding en dranken

Zoek op product of merk

Levels

Controleer altijd of het getoonde IDDSI level ook klopt voor jouw product! Klik [hier](#) voor uitleg.

IDDSIdex is géén officieel onderdeel van IDDSI: www.iddsi.org

Natuurlijk dikkere dranken

Level	Product	Merk	Temperatuur
3	Appelmoes	Fruitland	8°C, 20°C
3	Appel-Frambozenmoes	Boermarke	8°C
3	Appelmoes	Boermarke	8°C
3	Biologische volle yoghurt	Jumbo	8°C, 20°C
3	Blanke vla	Melkunie, Melkan	8°C
3	Bloempap	Melkunie	35°C
3	Boer en Land Vanillevla	Campina	8°C
3	Campaignonsoep	Carezzo	35°C

Conclusie

- Intrinsieke motivatie
- Aandacht voor drinkmomenten
- Wat kan er wel nog?
- Verschillende mogelijkheden
 - Klinisch indikkingsmiddel
 - Vooraf ingedikte dranken
 - Natuurlijk dikkere dranken
- Individueel bepaald – shared decision making

Referenties

Aslam, M., & Vaezi, M. F. (2013). Dysphagia in the elderly. *Gastroenterology & hepatology*, 9(12), 784–795.

Kalf, J. G., & De Wit, S. (2014). Orofaryngeale slikstoornissen bij neurodegeneratieve aandoeningen. *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie*, 45(5), 273–281. <https://doi.org/10.1007/s12439-014-0091-3>

Van Der Maarel-Wierink, C. D., Vanobbergen, J., Bronkhorst, E. M., Schols, J. M. G. A., & De Baat, C. (2012b). Oral Health Care and Aspiration Pneumonia in frail Older people: A Systematic Literature review. *Gerodontology*, 30(1), 3–9. <https://doi.org/10.1111/j.1741-2358.2012.00637.x>

Viñas, P., Bolívar-Prados, M., Tomsen, N., Costa, A., Marín, S., Riera, S. A., Barcons, N., & Clavé, P. (2022). The Hydration Status of Adult Patients with Oropharyngeal Dysphagia and the Effect of Thickened Fluid Therapy on Fluid Intake and Hydration: Results of Two Parallel Systematic and Scoping Reviews. *Nutrients*, 14(12), 2497. <https://doi.org/10.3390/nu14122497>